

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku J. H.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.
o prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 marca 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 3 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego
kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 3 grudnia 2014 r., po rozpoznaniu apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. z dnia 8 kwietnia 2014 r., zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie wnioskodawcy J. H. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 9 września 2013 r. odmawiającej mu prawa do emerytury z uwagi na niespełnienie przesłanki 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny uznał za słuszny zarzut apelacji, że postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd pierwszej instancji nie dało podstaw do ustalenia, że wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu na

stanowiskach uznawanych za pracę w szczególnych warunkach. Szczegółowa analiza akt osobowych wnioskodawcy wskazuje, że w trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie [...] w G. (początkowo w Rejonie Eksploatacji [...], następnie noszące nazwę Rejonu [...]) wykonywał on prace na różnych stanowiskach: pomocnika operatora, pomocnika operatora na rozściełacz, operatora sprzętu ciężkiego (kiedy to pełnił służbę wojskową), ślusarza-operatora, kierowcy samochodu osobowego, mechanika silników spalinowych w dziale głównego mechanika (dodatkowo w sezonie zimowym pracował jako kierowca piaskarek i pługów odśnieżnych), a także monter-mechanika maszyn budowlanych w warsztatach (z powierzaniem obowiązków brygadzysty), mechanika warsztatowego pojazdów drogowych (kiedy to pełnił funkcję brygadzysty i okresowo obsługiwał agregat prądotwórczy), mechanika-robotnika drogowego (pełniąc równocześnie obowiązki brygadzysty), brygadzysty warsztatowego na stanowisku mechanika pojazdów samochodowych i robotnika drogowego, malarza konstrukcji metalowych, mechanika i robotnika drogowego oraz mechanika samochodowego – w tym przez większość zatrudnienia na stanowisku mechanika warsztatowego. W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie ma żadnych podstaw do uznania, że pracując jako mechanik warsztatowy wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach, co jest zaliczane do prac w szczególnych warunkach, o których mowa wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm., zwane dalej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.). Nie ma również podstaw do uznania, że wnioskodawca wykonywał ciężkie prace wyładunkowe i załadunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących, że wykonywał prace asfalcjarza przy produkcji asfaltobetonu oraz jako bitumiarz, ani by pracował przy lakierowaniu ręcznym i natryskowym - nie zhermetyzowanym w lakierni (wykonywał prace malarza konstrukcji, maszyn i wyrobów metalowych). Za pracę w szczególnych warunkach mogłaby być jedynie uznana praca na stanowisku operatora sprzętu ciężkiego (łącznie z służbą wojskową) w okresie od dnia 1 stycznia 1973 r. do dnia 2 listopada 1977 r. Jednak ten okres nie wystarcza do stwierdzenia, że

wnioskodawca spełnił przesłankę posiadania co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach, wymaganego do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) w związku z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Wnioskodawca zaskarżył ten wyrok skargą kasacyjną, domagając się jego uchylenia i zmiany w całości przez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, w każdym zaś przypadku zasądzenia od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawach:

1) naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie: a) art. 382 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. przez nieuzasadnione, odmienne od zapatrywania Sądu pierwszej Instancji, pominięcie znaczenia osobowych źródeł dowodowych prowadzące do uznania przez Sąd Apelacyjny, że skarżący w spornym okresie nie świadczył w pełnym wymiarze pracy w szczególnych warunkach, co doprowadziło do oceny materiału dowodowego w sposób niewszechstronny oraz niezgodny z zasadami doświadczenia życiowego, logiką i notoryjnością, b) art. 233 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, niewszechstronny oraz niezgodny z zasadami doświadczenia życiowego przez uznanie, że w spornym okresie skarżący nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach i w związku z tym nie spełnia warunków do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury;

2) naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie: a) art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że skarżący pomimo spełniania wszystkich ustawowych warunków nie nabywa prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, b) § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w przyjęciu, że skarżący w spornym okresie nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach i w związku z tym nie spełnia warunków do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że jest ona „oczywiście uzasadniona naruszeniem tak prawa materialnego, jak i przepisów postępowania, pozostającym w związku z wynikiem sprawy, którego przejawy podniesiono w zarzutach, mimo że prawo do wcześniejszej emerytury - w związku ze stanem faktycznym i prawnym - winno zostać przyznane, zaś przeciwnie działanie organu rentowego i Sądu drugiej instancji prowadzi do pokrzywdzenia ubezpieczonego, bezpodstawnej negacji jego uprawnień do zabezpieczenia społecznego i destabilizacji jego pozycji w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi oraz o zasądzenie od skarżącego na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.)

W świetle utrwalonego orzecznictwa przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., III PK 73/11, LEX nr 1215153). Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia

Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Ponadto, jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie, że skarga jest oczywiście uzasadniona, to skarżący, powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny, wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2014 r., I PK 291/13, LEX nr 1455814 oraz z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274), przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2008 r., II PK 73/08, LEX nr 785527).

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że wniesiona skarga nie zawiera żadnego wywodu prawnego, który stanowiłby poparcie twierdzenia, że jest ona oczywiście uzasadniona. We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący ogranicza się do twierdzenia, że jest ona „oczywiście uzasadniona tak naruszeniem prawa materialnego, jak i przepisów postępowania, pozostającym w związku z wynikiem sprawy, którego przejawy podniesiono w zarzutach”, natomiast argumentacja przedstawiona w uzasadnieniu tego wniosku sprowadza się do polemiki z dokonaną przez Sąd drugiej instancji oceną dowodów (dokumentacji pracowniczej skarżącego) i ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia. Tymczasem przede wszystkim o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860), a skarżący nie przedstawia żadnej

argumentacji wskazującej, że wymienione w podstawach skargi kasacyjnej przepisy zostały naruszone w sposób kwalifikowany, widoczny „na pierwszy rzut oka”.

Natomiast wyjaśnienie okoliczności, o których mowa w uzasadnieniu skargi kasacyjnej dotyczących przebiegu zatrudnienia skarżącego w spornym okresie, wymagałoby kolejnej weryfikacji i oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, co usuwa się co do zasady spod weryfikacji kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oraz przekreśla tezę o rzekomo oczywistej zasadności wniesionej skargi.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. o kosztach postępowania kasacyjnego.